

VERSLAG VAN HET PEER-LEERBEZOEK AAN DE OPLEIDING TAAI- EN LETTERKUNDE

Ontwerpverslag voorgelegd aan het voltallige peer-leerteam en besproken op het Onderwijskwaliteitsbureau (dd. 26.06.2018). Verslaggeving opgesteld aan de hand van de criteria vooropgesteld in het document "Kwaliteitsvol onderwijs aan de UGent".

Directie Onderwijsaanleggenheden
Afdeling Onderwijskwaliteitszorg

E janis.vanacker@ugent.be
T +32 9 331 00 57

Campus UFO
Sint-Pietersnieuwstraat 33, 9000 Gent

www.ugent.be

INHOUDSOPGAVE

TECHNISCHE FICHE

KWALITEITSVOL ONDERWIJS AAN DE UGENT

1. **Multiperspectivisme en Durf denken**
2. **Onderwijs gebaseerd op excellent onderzoek**
3. **Talentontwikkeling van studenten en lesgevers**
4. **Betrokkenheid van stakeholders**
5. **Internationalisering**
6. **Opleidingskwaliteit**
 - 6.1. Visie en leerresultaten
 - 6.2. Programma en constructive alignment
 - 6.3. Toetsing en eindniveau
 - 6.4. Processen voor permanente kwaliteitszorg
 - 6.5. Communicatie en informatie

Technische Fiche

TAAL- EN LETTERKUDNE	
Graad en kwalificatie	Bachelor of Arts in de Taal- en Letterkunde Master of Arts in de Taal- en Letterkunde
Aard opleiding	bachelor + master
Studieomvang	Ba/Ma: 180+60 studiepunten
Studiegebied(en)	Taalkunde, Letterkunde
Faculteit	Letteren en Wijsbegeerte
Vakgroep(en)	Taalkunde (LW06), Letterkunde (LW07)
Afstudeerrichtingen	
Stage	Niet aanwezig
Aantal diploma's ¹	
Onderwijstaal	Nederlands + andere talen
Oprichting	
Invoer BA-MA	progressief sinds 2004-2005
Aanbod in Vlaanderen	UAntwerpen, UGent, VUB, KULeuven
Datum PLB	21 maart 2018

¹ Aantal masterdiploma's afgeleverd in de afgelopen drie academiejaren: 2014-2015: 207; 2015-2016: 156; 2016-2017: 162 (bron: UGI).

1. DURF DENKEN EN MULTIPERSPECTIVISME

Kritische zin, perspectiefwisseling, openheid, pluralisme en tolerantie naar afwijkende gezichtspunten staan centraal in het onderwijs.

Motivering:

De visie van de opleiding wordt gekaderd **binnen de UGent onderwijsfilosofie** waarbij de klemtoon wordt gelegd op **kritisch denken** in het algemeen en op reflectie en **een onderzoekende houding** m.b.t. de verschillende aspecten van cultuur(productie), taal- en letterkunde.

Volgende aspecten worden als positief beschouwd:

- De studenten waarmee het team sprak¹ **waarden de stimulansen tot reflectie en kritisch denken** die de opleiding biedt. Studenten geven wel aan dat er nog meer expliciet mag worden ingezet op debat tijdens de lessen.
- De studenten waarderen **de internationale dimensie van de opleiding**, zowel wat het taalaanbod, het internationale lesgeverskorps, de mogelijkheden m.b.t. uitwisselingen enz. betreft.
- Door de combinatie(mogelijkheid) van **twee talen en twee disciplines** (Taal- en Letterkunde) en door de bijhorende **academische tradities** waarmee de studenten kennis maken (bv. de Angelsaksische academische traditie vs. de Franse academische traditie) heeft de opleiding een **multiperspectivistisch karakter**.

In de opleidingscompetenties zijn **interculturele competenties** opgenomen (Ba: “B.1.6. Oog hebben voor de relaties tussen talen, literaturen en culturen”; Ma: “M.1.6. Fenomenen en processen van historische, culturele en socio-politieke aard in het bestudeerde taalgebied kritisch evalueren”). Ook in de beschrijving van het profiel van de taal- en letterkundige wordt gewezen op het bewust kunnen “omgaan met culturele en ideologische diversiteit”. In het portfolio (5.1.2.4) wordt tevens geduïd op welke manier de studenten via het huidige programma kennis verwerven omtrent diversiteit en multiculturaliteit. Het team adviseert de opleiding om meer in te zetten op werkvormen waarbij studenten deze kennis en vaardigheden expliciet toepassen op maatschappelijke contexten. In het portfolio wordt hieromtrent ook een doelstelling geformuleerd: het team raadt aan om hier effectief werk van te maken of, indien dit reeds gebeurt, dit explicieter te verwoorden in het portfolio.

Het team formuleert nog de volgende bemerking en aanbeveling:

- Hoewel de opleiding inzet op zowel Taal- als Letterkunde en hoewel de opleiding ook veel verschillende talencombinaties aanbiedt, wordt **multidisciplinariteit** op een **zeer traditionele en iets te enge manier ingevuld**. Het team mist in het huidige programma de verbreding die zou kunnen geboden worden via sterke(re) contacten met andere disciplines. Het team meent dat de opleiding sterk te winnen heeft bij **het concipiëren van een programma dat meer verbreding voorziet en meer verbindingen maakt met andere disciplines en andere horizonten (bv. communicatiewetenschappen, economische vaardigheden...) en dit in functie van het verhogen van jobkansen in sectoren waar kennis van Taal- en Letterkunde toegepast kan worden**. Het team beseft wel dat dit geen evidente oefening is binnen het kader van de eenjarige master, maar wijst toch op mogelijkheden via
 - het voorzien van keuzevakken waarbij studenten kennis en vaardigheden uit andere disciplines, faculteiten kunnen verwerven.
 - het voorzien van een stage.

¹ Het team sprak een groep van 13 studenten en 5 alumni. Er was één student Latijn-Grieks en één student Nederlands-Scandinavistiek. De overige aanwezige studenten combineerden Engels met een tweede taal: er was één student Engels-Spaans, één student Engels-Nederlands, één student Engels-Grieks, twee studenten Engels-Latijn, twee studenten Engels-Duits, twee studenten Engels-Italiaans, en twee studenten Engels-Zweeds. De taalrichting en/of -combinaties die de aanwezige alumni hadden gevolgd waren: Engels; Frans-Latijn; Engels-Latijn; Engels-Zweeds en Frans-Engels.

2. ONDERWIJS GEBASEERD OP EXCELLENT ONDERZOEK

Het onderwijs is gebaseerd op excellent onderzoek en recente wetenschappelijke inzichten in het vakgebied.

Motivering:

In het portfolio geeft de opleiding aan een groot belang te hechten aan onderzoeksgebaseerd onderwijs en aan de ontwikkeling van wetenschappelijke competenties en vaardigheden bij studenten.

Volgende **positieve elementen** kunnen hierbij vermeld worden:

- De **lesgevers** waarmee het team sprak, geven aan dat men **casussen uit het eigen onderzoek verwerkt in het onderwijs**. De aanwezige **studenten** signaleren dat dit **vooral het geval is in de master**. Behalve in de reguliere vakken en in de bachelorproef komen studenten in contact met het lopende onderzoek via de masterproeven: de onderwerpen van de masterproeven sluiten aan bij de expertises die aanwezig zijn in de vakgroepen. De studenten merken op dat de **nexus onderwijs-onderzoek wel sterk verschilt van taal tot taal, en van docent tot docent**. In de klassieke talen Latijn en Grieks komt het onderzoek van de lesgevers bv. zeer sterk aan bod in het onderwijs. Het team raadt de opleiding aan na te gaan hoe men de nexus onderwijs-onderzoek bij alle talen nog meer of systematischer kan expliciteren in de bachelor.
- De opleiding specificeerde een **leerlijn onderzoek** waarbij studenten vanaf Ba1 stapsgewijs de verschillende facetten van het wetenschappelijk onderzoek in de taal- en/of letterkunde aanleren. Elk trajectjaar wordt er een facet toegevoegd (heuristiek, onderzoeksvraag opstellen, ...) en dient de student zich de nieuwe vaardigheden eigen te maken via (een) opdracht(en). Voor de uitwerking van de bachelorproef in Ba3 wordt de student ondersteund via **een seminarie in de gekozen discipline**. Er is een seminarie Algemene literatuurwetenschap, een overkoepelend seminarie Taalkunde en een seminarie Klassieke talen voor studenten die Latijn en/of Grieks volgen. Voor de letterkunde van de verschillende taalrichtingen (Frans, Engels...) worden er aparte seminaries voorzien. De aanwezige studenten blijken over het algemeen tevreden over de opzet en inhoud van de seminaries. Gezien het uitgebreide aanbod aan seminaries, adviseert het team om erover te (blijven) waken dat alle seminaries de student op een gelijkwaardige manier voorbereiden op de masterproef, onafhankelijk van de discipline of taal die zij/hij kiest. **Inhoudelijke afstemming over de inhoud van de seminaries blijft aldus noodzakelijk**.
- In de bachelor kiezen studenten ook nog een **optietraject** (10 credits) Taalwetenschap of Literatuurwetenschap. Voor **Taalkunde** werkten **de bestaande onderzoeksgroepen** mee aan **de uitwerking van methodologische vakinhouden**. Het team beschouwt dit als een goede manier van werken en adviseert om werk te maken van het voornemen om de onderzoeksgroepen nauwer te betrekken bij de opleiding (zie portfolio 4.4.).

Het team formuleert nog de volgende bemerkingen en aanbevelingen:

- Uit het gesprek met de vertegenwoordigers uit de **OAP-geleding** blijkt dat de meeste medewerkers uit deze groep **vooral worden ingezet in de vakken van de bachelor**. Wat de wetenschappelijke vaardigheden betreft, zien de aanwezigen het als een voordeel om studenten voor te bereiden op de uitwerking van de bachelorproef. Hoewel het portfolio vermeldt dat postdoctorale medewerkers worden ingeschakeld als verantwoordelijk lesgever, adviseert het team om de **mogelijkheden die de OAP-geleding biedt m.b.t. het verzorgen van de nexus onderwijs-onderzoek (nog) sterk(er) te benutten**. Gezien een deel van deze medewerkers zich intensief toelegt op onderzoek, liggen **hier ook kansen om onderzoek te integreren in het (master)onderwijs**. Daarbij is het niet de bedoeling om medewerkers eventuele opdrachten in het masteronderwijs te laten uitvoeren bovenop de grote onderwijsbelasting in de bachelor. Het is de suggestie van het team om, in een context waarbij voor het OAP een evenwichtige taakbelasting kan worden voorzien (zie 3.), de onderzoeksexpertise die aanwezig is bij deze geleding ook in te zetten in het masteronderwijs.
- De externe expert las **7 masterproeven (waaronder 4 masterproeven Engelse Letterkunde; 1 masterproef Spaanse Letterkunde; 1 masterproef Duitse Letterkunde en 1 masterproef Engelse Taalkunde)**: bij twee van de vier masterproeven Engelse Letterkunde acht de expert het eindcijfer veel te hoog, bij de masterproef Spaanse

Letterkunde acht de expert het eindcijfer twee punten te hoog. Het dient nog te worden vermeld dat de benchmarkoefening die de opleiding recentelijk liet uitvoeren een positief beeld geeft van het algemeen niveau van de masterproeven Taal- en Letterkunde.

3. TALENTONTWIKKELING VAN STUDENTEN EN LESGEVERS

Het onderwijs geeft studenten en lesgevers de kans hun talenten maximaal te ontwikkelen en voorziet hiervoor optimale voorlichting, begeleiding en uitdaging.

Studenten

Motivering:

Het team waardeert de volgende aspecten:

- De aanwezige studenten zijn zeer positief omtrent de **toegankelijkheid en de beschikbaarheid van de trajectbegeleider**. Ook de dienstverlening van de studentenadministratie wordt geapprecieerd.
- Het programma voorziet **veel keuzemogelijkheden (op vlak van talencombinaties en op vlak van de oriëntering naar Taal- of Letterkunde)** en biedt aan studenten de **kans om zich te ontwikkelen naargelang de individuele voorkeuren en talenten**. Studenten waarderen de brede waaier aan opties. Op vlak van keuzevakken geven studenten wel aan dat bij bepaalde talen (Spaans bv.) het aanbod eerder beperkt is.

Lesgevers

Het team waardeert de volgende aspecten:

- De aanwezige **internationale docenten** spreken zich zeer lovend uit over het **onthaalbeleid** binnen de opleiding.
- Aanwezige docenten zijn over het algemeen **positief over de werkbelasting** m.b.t. onderwijs en de mogelijkheden die er zijn om **gastlessen** te geven in het buitenland.
- Docenten geven aan positief te staan tegenover en gebruik te maken van de **professionaliseringsinitiatieven** op vlak van onderwijs.

Het team wijst tevens met enige bezorgdheid op de **context van het OAP**:

- Het team ontmoette een enthousiaste groep medewerkers uit de OAP-geleding waaruit een groot engagement bleek voor het onderwijs. Uit de gesprekken blijkt dat deze medewerkers vooral en **sterk worden ingeschakeld in het bacheloronderwijs**. Een groot deel van het taalvaardigheidsonderwijs wordt door deze geleding gedragen. De studenten ervaren dit meestal als kwaliteitsvol onderwijs hoewel er grote individuele verschillen zijn met betrekking tot feedback naar de studenten.
- In de verschillende taalrichtingen bestaan relatief **grote verschillen in de opvolging en ondersteuning vanuit het ZAP dat fungeert als titularis van het taalvaardigheidsvak**. Het team meent dat de opleiding gebaat zou zijn bij **duidelijke en coherente afspraken qua opvolging door ZAP voor alle taalrichtingen**. Daarnaast herinnert het team de opleiding aan de universiteitsbrede aanbeveling om ervaren verantwoordelijk lesgevers in te zetten in het eerste bachelorjaar. Het team vraagt de opleiding om na te gaan of deze aanbeveling voldoende wordt opgevolgd.
- De medewerkers uit de OAP-geleding, vooral de praktijkassistenten en onderwijsbegeleiders, geven aan dat zij vaak **veel meer werk verrichten dan het soms kleine percentage opdracht waarvoor ze zijn aangesteld**. Door deze situatie blijkt het voor veel medewerkers nauwelijks mogelijk om nog een bijkomende deeltijdse job uit te oefenen. Voor **praktijkassistenten met 30%-aanstelling is de situatie duidelijk precair**. Voor enige professionalisering op gebied van bv. didactiek is in deze context geen ruimte. Het team vraagt **aandacht voor deze situatie waarin van mogelijkheden tot talentontwikkeling niet echt sprake is** en waarbij de druk op de deeltijds aangestelde medewerkers duidelijk te groot is. Het team adviseert de opleiding en de faculteit ten eerste om **erover te waken dat deze groep medewerkers in goede condities kan blijven lesgeven**.

4. BETROKKENHEID VAN STAKEHOLDERS

Studenten, lesgevers, alumni en het werkveld zijn actief betrokken bij het onderwijs, en nemen deel aan beleid en evaluatie.

Motivering:

De huidige opleiding ontstond in 2004 uit de drie voormalige opleidingen Germaanse, Romaanse en Klassieke talen en omvat negen taalrichtingen, die elk twee disciplines, Taalkunde en Letterkunde, omvatten. Naast de 'taalgebonden' Taal- en Letterkunde (Duitse Letterkunde, Franse Taalkunde etc.) omvat de opleiding tevens algemene Taalwetenschap en algemene Literatuurwetenschap. De taalrichtingen en disciplines hebben hun wortels in verschillende academische en organisatorische tradities. De opleiding bereidt niet voor op een specifiek beroepsprofiel: afgestudeerden komen terecht in een veelheid aan sectoren. In het portfolio wordt aangegeven dat deze aspecten een uitdaging vormen voor het stakeholderbeleid.

Studenten

Het team sprak studenten uit nagenoeg alle taalrichtingen.

- Wat de betrokkenheid van studenten betreft, waardeert het team het feit dat de OC-voorzitter **een laagdrempelig vooroverleg** organiseert met de studentenvertegenwoordigers **voor de vergadering van de OC**. De aanwezige studentenvertegenwoordiger spreekt zich positief uit over de toegankelijkheid van de OC-voorzitter en over het concept van het vooroverleg.
- Daarnaast **vraagt het team zich af of de opleiding er voldoende in slaagt om structurele feedback te capteren** vanuit de zeer heterogene studentengroep en of de studentengroep ook effectief voldoende betrokken wordt bij het ontwikkelen van het onderwijsbeleid.
 - De meeste aanwezige **studenten blijken niet vertrouwd met het concept van de opleidingscommissie**.
 - Wat de participatie van studenten in organen en commissies betreft, geeft de aanwezige studentenvertegenwoordigers aan dat sommige vertegenwoordigers weinig deelnemen aan OC-vergaderingen. Er is in theorie wel een vertegenwoordiging van de studenten in de opleidingsspecifieke toetscommissie voorzien, maar deze commissie is momenteel inactief. Er is geen vertegenwoordiging van de studenten in de reflectiewerkgroep.
De commissie **adviseert de opleiding om ruimte te creëren voor een veel sterkere participatie van studenten** in beleids- en reflectieorganen en om te streven naar een (overleg)cultuur waarin voor studenten de drempel om feedback te formuleren la(a)g(er) ligt.
De aanwezige studentenvertegenwoordiger geeft aan dat er nog een relatief grote afstand bestaat tussen StuArt en de opleiding(sverantwoordelijken). Het team adviseert na te gaan of het creëren van een tussenniveau tussen StuArt en de OC via jaarverantwoordelijken de afstand eventueel kleiner kan maken.

Lesgevers

Op basis van het documentonderzoek kon het team zich geen helder beeld vormen van de wijze waarop het onderwijsbeleid in de opleiding vormt krijgt en van de manier waarop de opleiding ernaar streeft om een zo groot mogelijk draagvlak voor het beleid te creëren bij de zeer heterogene groep lesgevers.

- De **organisatiestructuur** geeft een **zeer complexe indruk**. Naast de OC zijn er twee vakgroepen (Taalkunde; Letterkunde), taalafdelingen en een reflectiewerkgroep.
 - De **reflectiegroep telt 6 leden waarvan een aantal al dan niet als stemgerechtigd lid betrokken is bij de OC**. Een ander lid is de vertegenwoordiger van de opleiding in de Facultaire Commissie Internationalisering en neemt soms ook in die hoedanigheid deel aan de OC-vergadering. De reflectiegroep komt *ad hoc* samen.

- De stuurgroep volgde tot september 2017 de dagelijkse werking van de opleiding op. De **OC kwam slechts een tot tweemaal per jaar samen**. De **OC heeft zichzelf hervormd** en is thans kleiner dan voorheen. Uit het gesprek bleek dat de huidige OC-voorzitter erin geslaagd is een grotere dynamiek tot stand te brengen, maar de historische achterstand in adequaat onderwijsbeleid en communicatie ervan naar stakeholders (incl. studenten) blijft een groot werkpunt. Zowel in het portfolio als tijdens de gesprekken blijkt een **grote verantwoordelijkheid rond de operationalisering van het onderwijsbeleid en de uitwisseling van informatie hieromtrent te worden gelegd bij de vakgroepen**. Het is niet duidelijk hoe de rol van de drie vertegenwoordigers van de vakgroepen in de OC zich aftekent tegenover de rol van de vakgroep. De vertegenwoordigers uit de OAP-geleding die het team sprak, bleken bovendien (nog) niet op de hoogte van de sterke binding van de vakgroepen met onderwijs/de OC.
- **De exacte rol van de taalafdelingen inzake onderwijsbeleid is niet duidelijk**. Officieel hebben deze afdelingen geen statuut, maar er wordt op dit niveau ook afgestemd m.b.t. onderwijs. In het portfolio wordt vermeld dat er verantwoordelijken zijn per taal die fungeren als 'doorgeefluik' en die informatie doorgeven en verzamelen. **Bij de verschillende talen is er telkens een verschillende cultuur qua frequentie en samenstelling van het onderlinge overleg** (taal- en letterkunde apart of samen).
- Op de vraag hoe onderwijsgerelateerde zaken *bottom up* vanuit de individuele lesgever worden meegegeven aan de OC, wordt tijdens het gesprek met de docenten geantwoord dat men dit rechtstreeks kan aankaarten bij de OC Voorzitter of dat men dit via de vakgroep ter sprake kan brengen.
- Jaarlijks organiseert de opleiding een **algemene vergadering** met alle lesgevers die betrokken zijn bij de opleiding om een stand van zaken te bespreken. Om lesgevers op de hoogte te brengen van recente ontwikkelingen werkt de opleiding met een **semestriële nieuwsbrief**.

Op basis van de gesprekken met opleidingsverantwoordelijken, docenten en assistenten kan het beeld van de manier waarop het beleid werd ontwikkeld en wordt geoperationaliseerd niet worden scherp gesteld. Het team waardeert het enthousiasme van de huidige OC-voorzitter en diens visie op het onderwijsgebeuren maar bleef de indruk hebben dat **door de complexiteit van de organisatiestructuur en door de heterogeniteit van de overlegculturen het beleidsproces niet op een gestroomlijnde wijze kan verlopen**. Hierdoor is er **minder garantie op een voldoende draagvlak voor het gevoerde onderwijsbeleid** bij het grote en diverse lesgeverskorps. Dit vermoeden wordt bevestigd tijdens het gesprek met de assistenten waaruit blijkt dat bepaalde taalafdelingen eerder autonoom fungeren. Het team adviseert daarom om

- **(verder) te werken aan de optimalisatie van de werking van de OC die met (meer) slagkracht en op systematische wijze een onderwijsbeleid kan uittekenen, uitrollen en remediëren**. Het team apprecieert de herstructurering van de OC en adviseert de opleiding om deze verder te zetten, tijdig te evalueren en bij te sturen.
- te reflecteren over manieren waarop een **veel sterkere afstemming kan voorzien worden met alle actoren binnen het onderwijsgebeuren**. Het team raadt de opleiding aan om nog veel meer in te zetten op het creëren van cohesie tussen de lesgevers. Het team adviseert tevens om in de toekomst meer lesgevers te betrekken bij het actualiseren van het portfolio.
- te zorgen voor **een preciezere omschrijving van de rol van elk overlegorgaan m.b.t. het onderwijsbeleid** en werken aan een stroomlijning van de interne communicatielijnen (zie ook 6.5).
- een **reflectiewerkgroep** te voorzien **waarin meer lesgevers zetelen die niet betrokken zijn bij de dagelijkse werking van de opleiding en bij de OC** en die minstens eenmaal per jaar samenkomt. Het is misschien opportuun ook vertegenwoordigers van het werkveld en/of alumni aan deze reflectiewerkgroep te laten deelnemen (zie ook verder).

Alumni

Vanuit de opleiding worden **enkele initiatieven genomen voor alumni**, zoals de 'Meet & Greet' tussen masterstudenten en alumni en de terugkomdagen (op 30 april 2016 en 24 februari 2018). Alumni worden ook uitgenodigd op permanente vormingen. Zowel uit de gesprekken (met de opleidingsverantwoordelijken en de aanwezige alumni), als uit het portfolio blijkt dat de opleiding **nog geen werk maakte van een alumnibeleid**.

- Het team waardeert de initiatieven die men reeds nam en raadt de opleiding aan om effectief een dergelijk beleid te ontwikkelen waarbij op systematische wijze de band met alumni levendig wordt gehouden. Daarnaast

wijst het team op het belang van inbreng van alumni in het onderwijsbeleid. Het team raadt de opleiding aan om bv. alumni op te nemen in de reflectiewerkgroep of om een adviesgroep van alumni te installeren.

Werkveld

Zowel op basis van het portfolio, als tijdens de gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken blijkt dat de opleiding geen structurele contacten onderhoudt met het werkveld. Individuele lesgevers hebben contacten met de cultuursector, de uitgeversector, het onderwijs of de communicatiesector, maar deze **contacten** vinden vooral **op informele wijze en op een ad hoc-manier plaats**. Gezien het belang van afstemming van het opleidingsprogramma op de tendensen in de maatschappij en de voornaamste sectoren die taal- en letterkundigen tewerkstellen, gezien ook het feit dat de aanwezige studenten duidelijk weinig zicht blijken te hebben op de jobmogelijkheden, is het **aangewezen om een structurele formele inbreng van de werkvelden in het onderwijsbeleid te voorzien** (zie ook 6.4. en 6.5.).

5. INTERNATIONALISERING

Het onderwijs geeft studenten maximale kansen om internationale/interculturele competenties te verwerven. Daartoe wordt sterk ingezet op internationaliseringsprojecten, optimale studenten- en personeelsmobiliteit, Internationalisation@Home en virtuele mobiliteit.

Motivering:

De opleiding voert een veelzijdig internationaliseringsbeleid vanuit de idee dat de studie van de taal- en letterkunde niet kan plaatsvinden los van de internationale en interculturele context.

Volgende aspecten m.b.t. internationalisering werden door het team als positief beoordeeld:

- Op gebied van **internationalisation@home** wordt een **uitgebreid intra- en extracurriculair aanbod** voorzien van gastlessen, lezingenreeksen, filmavonden, uitstappen enz. Vanuit de faculteit wordt aan de opleiding een eigen **I@H budget** voorzien: het team beschouwt dit als een positieve stimulans.
- De opleiding kent een **sterke traditie van gastlessen** door buitenlandse docenten via Erasmus uitwisselingsakkoorden. Ook omgekeerd fungeren lesgevers van de opleiding vaak als gastdocent aan een buitenlandse instelling. Voor lesgevers met een grote onderwijsopdracht is een korte uitwisseling makkelijker te realiseren dan langdurige mobiliteit. De docenten waarmee het team sprak, geven aan tevreden te zijn omtrent de mogelijkheden op vlak van internationalisering.
- De opleiding beschikt over een **internationaal docentenkorps**. De aanwezige lesgevers van buitenlandse origine spreken zich lovend uit over het onthaalbeleid van de opleiding en de ondersteuning die vanuit deze hoek wordt geboden. Het team waardeert de inspanningen die verricht worden om de integratie van lesgevers van buitenlandse origine te faciliteren.
- Zowel uit het portfolio als uit de gesprekken blijkt dat studenten sterk worden aangemoedigd om op uitwisseling te gaan. Studenten gaan doorgaans op uitwisseling in het eerste semester van Ba 3. Ook in de master zijn er mogelijkheden om op uitwisseling te gaan. Er is **voldoende aanbod qua bestemmingen**. De **uitgaande studentenmobiliteit** kent een **stijgende tendens**: van 25% afgestudeerde masters met creditmobiliteit in 2011-12 tot 46% in 2016-17. De opleiding schrijft deze tendens toe aan de optimalisatie en centralisatie van de aanvraagprocedure, alsook aan de manier waarop lesgevers studenten stimuleren om op uitwisseling te gaan. De studenten waarmee het team sprak, tonen zich tevreden over de beschikbaarheid van de administratief ondersteunende medewerkers uit de faculteit.
 - Het team wijst nog op het volgende aspect: hoewel er verschillende infosessies worden voorzien en informatie via verschillende kanalen wordt verstrekt, signaleren studenten nog wat organisatorische moeilijkheden. Zo bleek het aantal beschikbare plaatsen bij een bepaalde bestemming uiteindelijk

lager te liggen dan aanvankelijk werd gecommuniceerd. In een ander geval bleef onduidelijk waarom een student niet op *graduate* niveau kon les volgen. In nog een ander geval bleek voor de taal van het land geen plaats te zijn, maar wel voor Engels. Het team begrijpt dat dergelijke problemen niet altijd te voorkomen zijn, maar raadt wel aan om te blijven investeren in tijdige, vlotte communicatie en in de optimalisatie van administratieve processen.

6. OPLEIDINGSKWALITEIT

6.1. Visie en leerresultaten

De opleiding heeft een duidelijke visie, leerresultaten die nationaal en internationaal relevant en afgetoetst zijn, en voldoen qua niveau, inhoud en oriëntatie.

Motivering:

De opleiding streeft ernaar Taal- en letterkundigen op te leiden die naast een grondige kennis van twee talen, tevens beschikken over een sterk inzicht in de cultuurhistorische achtergrond van deze talen. Studenten worden zowel gevormd op gebied van linguïstiek, als op vlak van letterkunde en beschikken over onderzoeksvaardigheden in de beide disciplines.

Positieve elementen hierbij zijn de volgende:

- De **eindcompetenties die binnen de individuele opleidingsonderdelen** worden geformuleerd, zijn **vanuit internationaal perspectief aan de maat**. Het team vraagt zich echter af of de overkoepelende opleidingscompetenties waaraan men de eindcompetenties dient te verbinden, nog steeds beantwoorden aan de huidige maatschappelijk verwachtingen (zie hieronder).
- Het team waardeert **de vergelijking die de opleiding maakte tussen het referentiekader van de UGent opleiding en de Benchmark Statements van het Quality Assurance Agency for Higher Education (QAA)** en raadt de opleiding aan om **verder structureel in te zetten op internationale benchmarking**.

Het team formuleert de volgende bemerkingen

- De opleiding participeerde in 2011 aan de VLIR werkgroep die de domeinspecifieke leerresultaten ontwikkelde. Het team vraagt zich evenwel af op welke terreinen de UGent opleiding zich specifiek kan **profiëren tegenover andere nationale/ Vlaamse Taal- en letterkunde opleidingen**.
- Het portfolio geeft aan dat de opleiding **“zowel het wetenschappelijke niveau als de maatschappelijke relevantie moet garanderen”**. In de recente opleidingsevaluatie (2016) van de master scoort de opleiding niet goed op de stelling “de maatschappelijke relevantie van de opleiding kwam duidelijk tot uiting”. Uit het gesprek met de studenten blijkt onduidelijkheid m.b.t. toekomstige jobmogelijkheden. Studenten hebben zeer **weinig ideeën over de mogelijke werkvelden**. De aanwezigen geven aan dat hieromtrent **weinig concrete informatie wordt verstrekt vanuit de opleiding**. Volgens de studenten is de boodschap: “men kan alle richtingen uit”. De aanwezige alumni signaleren dat afgestudeerden vaak genoodzaakt zijn om een extra opleiding te volgen die hen toelaat om een goede aansluiting te vinden op de arbeidsmarkt. Op de vraag of studenten keuzevakken kunnen opnemen met het oog op het verwerven van professionele competenties, antwoorden de studenten dat dit niet mogelijk is. **De manier waarop de opleiding concreet werk maakt van de (terechte) ambitie om de maatschappelijke relevantie te garanderen, is voor het team niet duidelijk**. Het feit dat pas afgestudeerden vaak het gevoel hebben een extra opleiding te moeten volgen, doet vragen rijzen m.b.t. de duidelijkheid van de finaliteit van de master. In het portfolio (1.5) wordt meegegeven dat de opleidingscompetenties aan revisie toe zijn. Een concrete planning of timing voor deze revisie wordt niet vermeld. Het team adviseert de opleiding ten eerste om **concreet werk te maken van een reflectie op en revisie van de huidige opleidingscompetenties met bijzondere aandacht voor de inbedding van employability**. Daarnaast raadt het team aan om de maatschappelijke relevantie van de opleiding en de concrete jobmogelijkheden (nog) meer te expliciteren naar de studenten.

6.2. Programma en constructive alignment

De opleiding heeft een logisch opgebouwd programma, en een goede afstemming tussen leerresultaten, programma en werkvormen.

Motivering:

Het bachelorprogramma is, naast het onderdeel 'algemene en ondersteunende vakken', opgebouwd uit twee pijlers taalspecifieke vakken. Binnen deze taalspecifieke vakken kiezen studenten twee uit negen aangeboden talen (Duits, Latijn, Frans, Engels, Nederlands, Grieks, Spaans, Italiaans, Spaans, Zweeds¹). In de master verdiepen studenten zich in de twee talen die ze (be)studeerden in de bachelor, ofwel opteren ze ervoor om zich exclusief toe te leggen op één van de bestudeerde talen. Het programma laat studenten toe te kiezen voor een groter aandeel aan Taalkunde-vakken of een groter aandeel aan Letterkundige vakken. Binnen de voorziene ruimte voor keuzevakken (die verschilt in grootte naargelang men een traject met een of twee talen volgt) kan men zich (o.a.) sterker focussen op algemene taalwetenschap of algemene literatuurwetenschap. Studenten kunnen er tevens voor opteren om, na het behalen van het bachelordiploma, door te stromen naar de master Vergelijkende Moderne Letterkunde of de master Historische Taal- en Letterkunde.

Binnen dit kader waardeert het team de volgende elementen:

- Wat het taalaanbod en de oriëntering naar Taal- of Letterkunde betreft, voorziet het programma een **brede waaier aan keuzemogelijkheden** en dit komt de individuele talentontwikkeling van studenten ten goede (zie ook 3.)
- Wat de **masterproef** betreft, zijn studenten over het algemeen **tevreden over de onderwerpen** die ze kunnen uitwerken. Ook het **concept van de mondelinge verdediging** wordt als positief beschouwd. Om dit verder te optimaliseren, suggereren de studenten iets meer tijd te voorzien voor het gesprek met de beoordelaars.
- In het portfolio wordt een overzicht geboden van alle gehanteerde **werkvormen waaronder ook activerende werkvormen zoals microteaching en groepswork**. Er wordt tevens vermeld dat een aantal lesgevers inzetten op *blended learning* en *flipped classroom*. Het team apprecieert het gebruik van activerende en innoverende werkvormen, maar wijst ook op het hoge aandeel van hoorcolleges (vooral in de bachelor). Het team adviseert de opleiding dan ook om **een beleid uit te werken rond nieuwe en/of activerende werkvormen dat o.a. inzet op meer activerend onderwijs in de bachelor**. Dit is o.a. wenselijk voor de taalvaardigheidsvakken waarbij studenten aangeven dat de kansen om (vooral mondelinge) taalvaardigheid te oefenen (te) sterk verschillen van taal tot taal. De aanwezige studenten wijzen op **de sterke nood voor het gebruik van activerende werkvormen bij alle talen**. Het team raadt de opleiding ook aan om studenten veel meer wegwijs te maken in de digitale en interactieve mogelijkheden die er zijn (bv. apps of andere tools) om de taalvaardigheid te oefenen.

Het team formuleert ook de volgende bemerkingen

- Het opleidingstraject laat (vooral in de master) veel keuzemogelijkheden toe (zie hierboven). Het team wijst ook op de onderlinge verschillen tussen de taalrichtingen:
 - Het aandeel van de twee gekozen talen verschilt in Ba3 (20 tegenover 15 credits).
 - Binnen de aangeboden taalrichtingen zijn er verschillen in het aandeel van het pakket m.b.t. taalbeheersing (zowel op gebied van aantal *credits*, als op gebied van spreiding van vakken taalbeheersing over de studie jaren).
 - Binnen de aangeboden taalrichtingen zijn er ook verschillen in het aandeel Taal- en Letterkunde, en het aandeel geschiedenis en cultuur.

Het team begrijpt dat het aantal *credits* taalbeheersing kan afhangen van het feit of een taal al dan niet een schooltaal is, en dat het aandeel geschiedenis en cultuur kan verschillen tussen de 'levende' talen en de

¹ Een aantal talen (zoals Spaans en Italiaans) kan niet onderling gecombineerd worden.

klassieke talen. Het team wijst desondanks op de **grote heterogeniteit** die bestaat **binnen het programma** en vraagt zich af **hoe men er vanuit de opleiding in slaagt om de *constructive alignment* binnen de verschillende richtingen in een dergelijke context goed te monitoren**. Het team vraagt zich af hoe alle verschillende trajecten garanderen dat de studenten, ongeacht de taalrichting of discipline die ze kiezen, de overkoepelende opleidingscompetenties op voldoende wijze bereiken.

- De studenten en alumni waarmee het team sprak, drukken **een sterke bezorgdheid uit m.b.t. de actieve taalbeheersing** van de vreemde (school)talen die zij leren. Studenten en alumni zijn zich bewust van het verschil in finaliteit van de opleiding tegenover Toegepaste Taalkunde, maar geven aan dat zij, ondanks de klemtoon op taal- en letterkunde, toch ook verwachten om bij het afstuderen over een zeer goede mondelinge en schriftelijke beheersing van de taal te beschikken. Studenten en alumni geven tevens aan niet goed te weten welke competenties de opleiding hun bijbrengt die hen direct voorbereiden op de arbeidsmarkt. Een competentie die ze wel nog zien als een troef, is de uitstekende beheersing van vreemde talen. **Studenten en alumni geven unaniem aan dat de lat qua taalbeheersing hoger mag. De lesgevers die het team sprak, wijzen op het feit dat studenten met een verschillend beginniveau aan de opleiding starten en studenten die een 'schooltaal' studeren (bv. Engels of Frans) andere verwachtingen hebben dan studenten die een volledig vreemde taal leren. Studenten die bijvoorbeeld Zweeds studeren, hebben sneller de indruk dat men veel bijleert dan studenten Engels.** Het team wijst echter op de huidige opleidingscompetenties die een sterke beheersing van de gekozen talen vooropstelt (Bachelor: B.1.1. "de twee gekozen talen grondig beheersen: gevorderde taalbeheersing, incl. actieve taalvaardigheid voor de levende talen"; Master: "een uitstekende kennis bezitten van de (verschillende varianten van) de bestudeerde talen en deze, in het geval van de moderne talen, in diverse gebruikcontexten vlot toepassen"). Het team raadt de opleiding dan ook aan om de bezorgdheid van de studenten ter harte te nemen en het programma zo in te richten dat het de verwerving van de opleidingscompetenties m.b.t. taalbeheersing waarmaakt. Daarenboven adviseert het team om **de verwachtingen op vlak van de talenkennis duidelijker te stellen** naar de studenten en de lesgevers toe door **in de beoogde opleidingscompetentie(s) m.b.t. taalbeheersing te verwijzen naar het gemeenschappelijk Europees referentiekader voor talen**.
- M.b.t. het masterproefproces wijzen de studenten nog op bepaalde zaken die ze verbeterd willen zien.
 - Hoewel de lijst met mogelijke onderwerpen permanent beschikbaar is, komt het **proces van de keuze van het onderwerp net iets te laat op gang**. Studenten dienen hun onderwerp officieel vast te leggen in november. Gezien het zware programma in de master slagen veel studenten er niet in om de masterproef af te leggen binnen de termijn voor de eerste zittijd. Het uitstellen van de masterproef komt nog voor bij opleidingen met een eenjarige master. Het team raadt de opleiding aan om na te gaan hoe men het masterproefproces (nog) meer kan faciliteren, bv. door **communicatie-acties i.v.m. de masterproef (bv. de scriptiemarkt) vroeger in het traject te voorzien**; door **de timing van het definitief vastleggen van het onderwerp te vervroegen** enz. (zie ook 6.5.).

6.3. Toetsing en eindniveau

De opleiding heeft een toetsvisie en toetsbeleid afgestemd op de leerresultaten en het leerproces.

Motivering

De opleiding formuleerde aan de hand van de UGent toetsconcepten een toetsvisie die een aantal opleidings specifieke uitgangspunten omvat (o.a. 'aandacht voor evalueren van communicatieve vaardigheden'), alsook een aantal doelstellingen vooropstelt. De beschrijving van de toetsvisie in het portfolio dateert van december 2015. De opleiding hecht een groot belang aan (o.a.) een grote variatie in evaluatievormen, een sterk uitgebouwde permanente evaluatie en een toetspraktijk die alle vormen van kennis en vaardigheden [kennis(re)productie, analyse, communicatie] evalueert.

Het team waardeert de volgende aspecten op vlak van toetsing:

- De opleiding neemt sinds 2016-17 het initiatief om een **peer-to-peer intervisie van de studiefiches** te organiseren. Daarbij geven lesgevers onderling feedback over de studiefiches. In het portfolio kon het team geen verslaggeving van deze intervisies vinden. Het team moedigt de opleiding aan om dit initiatief verder te zetten en om ook een (beknopt) overzicht met aandachtspunten en verbeter suggesties te voorzien.
- De **studenten** waarmee het team sprak, waardeerden het **grote aandeel van permanente evaluatie in de taalvaardigheidsvakken**. De studenten spreken zich tevens **positief** uit over **het concept van de mondelinge verdediging van de masterproef** (zie ook 6.2.)

Het team wijst daarnaast op de volgende elementen:

- Uit de gesprekken met de docenten blijkt dat de **opleidingsgebonden toetscommissie** die werd opgericht in maart 2015 **sinds twee jaar niet meer samenkomt**. Men kan niet motiveren waarom deze commissie niet meer actief is. Ook de **toetscommissie** die voorheen **op facultair niveau** actief was en waarin vertegenwoordigers van alle opleidingen zetelden, blijkt **niet meer operationeel** te zijn. In het portfolio (3.4. Act) worden **voornemens geformuleerd zonder concrete timing en afspraken qua opvolging**. De acties die vooropgesteld worden in het portfolio en in de visietekst verwijzen naar de periode 2016-2017. Het team mist concrete doelstellingen en acties voor de komende jaren.
- De aanwezige studenten geven aan dat doorheen de opleiding de nadruk nog te sterk ligt op de toetsing van kennisreproductie. Hoewel de opleiding wijst op het relatief grote aandeel van niet-periodegebonden evaluatie, zijn studenten **vragede partij naar nog meer evaluatievormen waar verschillende soorten kennisinhouden geïntegreerd worden getoetst**.
- De studenten geven tevens aan dat er over de talen heen grote verschillen bestaan wat **de toetsing van mondelinge taalvaardigheid** betreft. Het team adviseert de OC en/of de toetscommissie om na te gaan of de toetsing van de mondelinge taalvaardigheid voldoende transparant is binnen de verschillende talen.
- De **beoordeling van de masterproef** laat volgens de aanwezige studenten nog te veel ruimte voor **subjectiviteit**. De studenten hebben de perceptie dat de scores sterk afhangen van docent tot docent en dat er ook verschillen zijn in de beoordeling afhankelijk van de taal of discipline waarin men de masterproef aflegt.

Het team maakt zich ernstige zorgen omtrent de operationalisering van de toetsvisie in de opleiding en de systematische opvolging en bijsturing van de toetspraktijk:

- Het team constateert dat de toetscommissies die deze monitoringstaak op zich zouden kunnen nemen niet actief zijn. **Zowel op facultair als op opleidingsniveau wordt op dit moment geen structurele opvolging van de toetsingsprocessen voorzien**. In het kader van NVAO-accreditatie vormt de monitoring van de toetspraktijk echter een cruciaal gegeven. Het team betreurt het feit dat de opleiding bv. niet kan aantonen dat bepaalde data worden gemonitord. Slaagcijfers over de talen heen worden niet systematisch onderzocht. Ook de **systematische afstemming van de evaluatievormen op de opleidingscompetenties is niet voorzien**. Er worden vanuit het niveau van de faculteit of de opleiding ook **weinig tot geen instrumenten voorzien om de toetsing te faciliteren of om de kwaliteitsborging ervan te garanderen**.
 - Voor de evaluatie masterproef is er leidraad voorzien, een overzicht van vragen m.b.t. alle onderdelen van het masterproefproces die de beoordelaar kan gebruiken als kapstok voor de evaluatie. Beoordelaars zijn echter niet verplicht deze leidraad te volgen. Bovendien geeft dit formulier ook geen informatie over de minimale criteria waaraan de verschillende

onderdelen van de masterproef dienen te beantwoorden om een 'voldoende' op te leveren. Het team raadt de opleiding aan om een rubric/ quoteringsmatrix te ontwikkelen.

- Een toetscommissie zou een visie en een beleid kunnen uitwerken rond bv. feedback, innovatieve toetsvormen, geïntegreerd toetsen, het eventueel betrekken van externen bij toetsing etc. Hoewel het team geen twijfel wil uitdrukken omtrent de capaciteiten van individuele lesgevers, is duidelijk dat de opleiding veel kansen onbenut laat om de toetsing in alle taalrichtingen te optimaliseren.

Het team adviseert met klem om de **toetscommissie zo snel mogelijk te activeren** en om concreet en planmatig werk te maken van de vooropgestelde acties in de visietekst en het portfolio. Daarnaast adviseert het team de opleiding ten zeerste om in de werking van de toetscommissie ook de monitoring van de quoteringsmatrix over de talen heen (voor de masterproef, maar ook voor andere opleidingsonderdelen) op te nemen. Dergelijke **interne benchmark** kan steekproefsgewijs gebeuren. Het is tevens aangewezen om **de toetsing van de mondelinge taalvaardigheid (in het bijzonder deze van schooltalen) doorheen het curriculum en bij de verschillende taalrichtingen in kaart te brengen** en na te gaan of deze consistent is en hoe eventuele grote verschillen tussen de talen onderling kunnen weggewerkt worden.

6.4. Processen voor permanente kwaliteitszorg

Er is een cultuur van permanente kwaliteitszorg en kwaliteitsverbetering in de opleiding.

Motivering:

Op gebied van kwaliteitszorg waardeert het team:

- de **verbeteracties die reeds werden uitgevoerd** m.b.t. de taalrichting **Engels** en waarvan een overzicht wordt gegeven in het document 'Programmawijziging Engels voor Opleidingsportfolio'.
- de **grotere aandacht voor onderwijs in de vakgroepen** Taalkunde en Letterkunde, zoals wordt aangegeven door de opleidingsverantwoordelijken en de aanwezige docenten. Het team merkt wel op dat de medewerkers uit de OAP-geleding nog niet erg op de hoogte bleken te zijn van de recent versterkte koppeling tussen de opleiding en de vakgroepen. Verschillende aanwezigen hebben niet de indruk dat het onderwijs meer aanbod komt in de vakgroepen en gaan ervan uit dat vooral onderzoek en personeelszaken op dit niveau aan bod komen. Het team raadt de opleiding dan ook aan om ook deze geleding voldoende te betrekken en op de hoogte te houden van vernieuwde processen m.b.t. onderwijsbeleid.
- de **opvolging van de resultaten van de onderwijsbeoordelingen door de CKO** en de betrokkenheid van de CKO bij de OC. Uit de gesprekken met de lesgevers blijkt dat negatieve onderwijsbeoordelingen worden opgevolgd door de CKO en de Onderwijsdirecteur. Lesgevers geven aan dat er bij zeer negatieve beoordelingen bekeken wordt op welke vormingsinitiatieven vanuit DOWA een beroep kan worden gedaan.
- de aanstelling van de **curriculum manager** die zich voltijds kan toeleggen op de onderwijsorganisatie. Studenten spreken zich lovend uit over de permanente beschikbaarheid van de curriculum manager.

Het team wijst tegelijkertijd op de volgende elementen:

- Zowel uit het portfolio, als uit de gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken blijkt dat de **OC voor haar hervorming in oktober 2017 een wisselende samenstelling kende**. Er was in die tijd een stuurgroep actief die een aanzienlijk deel van de werking van de OC op zich nam. De **OC werd recentelijk hervormd** (zie ook 4) met het oog op het versterken van de beleidsvoering. Er is een **reflectiewerkgroep** geïnstalleerd waarvan twee leden geen lid zijn van de OC en waarin geen studenten of alumni zetelen. Opleidingsverantwoordelijken en lesgevers geven aan dat onderwijs sinds kort meer aan bod komt binnen de vakgroepen. Ook op het niveau van de taalafdelingen wordt overlegd over het onderwijs. Zowel uit het portfolio als uit de gesprekken met de docenten en vertegenwoordigers van de OAP-geleding blijken de overlegpraktijken te verschillen van afdeling tot afdeling zowel op vlak van overlegfrequentie als op gebied van samenstelling (bv. taal- en letterkunde samen of apart). Aan deze heterogene opleiding – waarvan sommige afdelingen op autonome wijze blijken

te fungeren dan andere - is een complexe overlegstructuur gekoppeld met uiteenlopende overlegniveaus waarvan de rollen (m.b.t. onderwijs) niet altijd helemaal helder zijn. Het team wijst daarnaast nog op de volgende elementen:

- De **toetscommissies** (op opleidings- en op facultair niveau, zie 6.3.), die een essentiële rol kunnen opnemen in de borging van de kwaliteit van de toetsing, zijn **niet actief**.
 - Tijdens het gesprek met de studenten blijkt enkel de aanwezige studentenvertegenwoordiger te weten dat deze evaluaties worden opgevolgd door de CKO. Bij nagenoeg alle aanwezige studenten leeft de **perceptie** dat er bij de meeste taalrichtingen **niet wordt aan de slag gegaan met (structurele) negatieve feedback** die uit de bevragingen naar boven komt.
 - Uit het gesprek met de vertegenwoordigers uit de OAP-geleding blijkt **de opvolging van de kwaliteit van het onderwijs (waaronder de resultaten van de onderwijs-evaluaties) sterk te verschillen van taal tot taal**. Bij sommige taalrichtingen blijkt de OAP-medewerker geen zicht te hebben op de resultaten van de bevragingen, terwijl in andere richtingen overleg plaatsvindt tussen de OAP-medewerker en het betrokken ZAP.
 - Het portfolio omvat over het algemeen weinig reflectie op de opleiding. Geplande (verbeter)acties worden wel geformuleerd (bv. revisie van de opleidingscompetenties) maar dan zonder een vooropgestelde timing of vermelding van personen die de opvolging van de actie op zich nemen.
- Voor het team is het duidelijk dat enkele betrokkenen zich zeer sterk inzetten om de kwaliteit van het onderwijs in de opleiding te monitoren en om verbeteracties te voorzien. Vraag is echter **hoe men via deze complexe en versnipperde structuren onderlinge afstemming kan bewerkstelligen m.b.t. de processen die nodig zijn om de kwaliteit van het onderwijs binnen een zeer heterogeen programma op permanente wijze te borgen**. Het team mist duidelijke processen voor de structurele monitoring en verbetering van het onderwijs. Het team apprecieert de inspanningen van de huidige OC-voorzitter en andere betrokkenen om de beleidsprocessen te optimaliseren, en adviseert tegelijkertijd om
- de rollen van elk overlegniveau m.b.t. onderwijs helder te definiëren
 - om een (slag)krachtige taal- en disciplineoverschrijdende systematiek uit te werken m.b.t. onderwijskwaliteitszorg die verhindert dat er op een reactieve en *ad hoc*-manier wordt ingegrepen.
 - om blijvend in te zetten op methodieken, overlegpraktijken enz. die de betrokkenheid van de lesgevers uit alle taalrichtingen en geledingen versterkt en synergieën tracht te bewerkstelligen.
 - om in te zetten op communicatie omtrent concrete kwaliteitszorginitiatieven naar de studenten (bv. m.b.t. de opvolging van onderwijs- en opleidingsevaluaties).
 - om de wisselende opvolging van het (taalvaardigheids)onderwijs waarbij het OAP is betrokken, te remediëren.

6.5. Communicatie en informatie

De opleiding deelt optimaal informatie en communiceert met alle betrokkenen.

Motivering:

Op gebied van communicatie waardeert het team:

- de **initiatieven** die de opleiding heeft genomen om de **lesgevers te informeren** over het onderwijsbeleid zoals de **jaarlijkse algemene opleidingsvergadering** en de **semestriële nieuwsbrief**. Het team benadrukt wel dat één algemene vergadering en twee nieuwsbrieven nog niet volstaan om voldoende betrokkenheid te bewerkstelligen bij alle taalrichtingen en alle geledingen. Het team raadt de opleiding aan om blijvend in te zetten op het versterken van de betrokkenheid en hier een gepast intern communicatiebeleid aan te koppelen (zie ook 4 en 6.4.).
- de **communicatie-initiatieven die bestaan m.b.t. het masterproefvademecum** en de **scriptiemarkt**. Studenten blijken wel vragende partij om (nog) vroeger geïnformeerd te worden omtrent de verschillende facetten van de masterproef (zie ook 2.)
- het **laagdrempelige vooroverleg** dat de OC voorzitter organiseert **met de studentenvertegenwoordigers** voor de vergadering van de OC.

Het team merkt evenwel nog op dat

- nagenoeg geen van de aanwezige studenten **op de hoogte blijkt te zijn van het bestaan en de werking van de OC**. Studenten blijken ook **niet goed op de hoogte van de manier waarop de opleiding remedieert** naar aanleiding van negatieve evaluaties. Het is mogelijk dat hierdoor de perceptie leeft dat er nauwelijks aan de slag wordt gegaan met negatieve feedback (zie ook 6.4.). Het team adviseert om hieromtrent meer en efficiëntere communicatie te voorzien naar de studenten (zie ook 4).
- de opleiding wel reeds **enkele mooie ad hoc alumni-events** organiseert, maar er nog **geen** sprake is van een **alumnibeleid** dat erop gericht is om via structurele en doeltreffende communicatie-acties de band met alumni levendig te houden en deze stakeholders te betrekken bij het onderwijsproject. Door structureel feedback in te winnen bij alumni kan de opleiding een veel duidelijker zicht krijgen op de carrièrepaden. Het team raadt de opleiding ook aan alumni op te nemen in de reflectiewerkgroep (zie ook 4).
- er **geen formele kanalen voorzien zijn waarlangs de werkvelden op systematische wijze feedback kunnen formuleren ten aanzien van de opleiding**. Tijdens de gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken wordt er aangegeven dat de afgestudeerden instromen in vele beroepssectoren. Het team geeft aan dat men ook in deze situatie methodieken kan hanteren om feedback uit de arbeidsmarkt te genereren (bv. via focusgesprekken met vertegenwoordigers van sectoren, bevragingen, via afvaardiging van het werkveld in een advies- of reflectiegroep enz.) (zie ook 4).
- studenten zelf **geen duidelijk zicht blijken te hebben op opleidingscompetenties** die zij doorheen hun traject verwerven en die zij kunnen inzetten op de arbeidsmarkt (zie ook 6.2). De aanwezige studenten blijken **geen helder zicht te hebben op de competenties** die ze **zowel aan het einde van de bachelor, als aan het einde van de master** verwerven. Studenten willen graag **meer geïnformeerd worden vanuit het perspectief van de master**, waarbij duidelijker wordt aangegeven welk (voor)traject men dient te doorlopen voor de verschillende opties in de master. Er zijn infosessies over de keuzes die ze dienen te maken aan het begin van elk jaar: hier kan nog meer worden geëxpliciteerd wat de gevolgen zijn van die keuze voor de master. Er wordt bv. aangegeven dat men kan kiezen voor Portugees, maar er wordt niet duidelijk aangegeven, aldus de studenten, dat als men geen Portugees kiest, men ook in de master niet meer kan kiezen voor 'Iberoromaanse talen'. Het team adviseert de opleiding om deze elementen mee te nemen in de verbeteracties m.b.t. de communicatie naar studenten. Het team raadt de opleiding ook aan om duidelijk(er) te communiceren naar de studenten wat de finaliteit van de opleiding is, welke de rol en het aandeel van taalvaardigheid is, dit om heldere verwachtingen te creëren bij de studenten.